

Český telekomunikační úřad
Sokolovská 219
190 00 Praha 9

V Praze dne 20.5.2005

KONZULTACE S DOTČENÝMI SUBJEKTY

NÁVRH OOP/1/XX.2005

Věc

Připomínky APMS k návrhu opatření obecné povahy č. OOP/1/XX.2005, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly

Obecně

APMS vítá možnost uplatnit své připomínky a komentáře k návrhu OOP, týkajícího se vymezení relevantních trhů a kritérií pro hodnocení významné tržní síly (dále jen „Návrh“), jelikož se jedná o základní stavební kámen nově uplatňovaného mechanismu regulace v oblasti elektronických komunikací.

Návrh vychází z Doporučení Komise Evropských společenství 2003/311/ES (dále jen „Doporučení“) ze dne 11. února 2003 (které je přímo zmiňováno v článku 2 Návrhu) a bezpochyby i z postupů doporučených Komisí Evropských společenství pro analýzy relevantních trhů a stanovení významné tržní síly v odvětví elektronických komunikací (Commission guidelines on market analysis and the assessment of significant market power under the Community regulatory framework for electronic communications networks and services, 2002/C 165/03, dále jen „Guidelines“). Při svém komentování Návrhu tedy byla APMS vedena především snahou o zajištění co nejpřesnější implementace výše zmíněných dokumentů Evropské komise do Návrhu.

Ve světle těchto skutečností je APMS bohužel nucena v obecné rovině konstatovat, že některé části Návrhu trpí celou řadou formulačních i věcných nedostatků, přičemž za zcela klíčové považujeme zejména následující:

- Vztah soutěžního práva a Nového regulačního rámce elektronických komunikací

Problematice vztahu soutěžního práva a Nového regulačního rámce elektronických komunikací se velmi detailně věnuje článek 1.3 Guidelines, přičemž dochází zcela jednoznačně k závěru, že *relevantní trhy a SMP subjekty budou definovány za užití metodologií soutěžního práva ...* (čl. 24 Guidelines), dále potom konstatuje, že *užití stejné metodologie zabezpečí, že relevantní trhy definované pro účely sektorově specifické regulace budou ve většině případů korespondovat trhům definovaným z pohledu soutěžního práva ...* (čl. 25 Guidelines), i když nemusí být identické vždy (čl. 27 Guidelines). Dále potom Guidelines uvádí, že *v praxi nelze zcela vyloučit, že budou probíhat paralelně řízení podle soutěžního práva a podle pravidel sektorové regulace, v takovém případě však souběžné ukládání nápravných opatření bude reagovat na odlišné problémy trhu ...* (čl. 31 Guidelines).

1/8

Z výše uvedeného vyplývá, že **Relevantní trhy elektronických komunikací se bezpochyby vymezují v souladu s principy práva na ochranu hospodářské soutěže** a dále potom, že **s ohledem na skutečnost, že relevantní trhy pro účely regulace elektronických komunikací budou vymezeny v souladu s principy práva na ochranu hospodářské soutěže, budou ve většině případů odpovídat trhům vymezeným v souladu s právem na ochranu hospodářské soutěže**, přičemž tyto závěry musí nutně jednoznačně zakotvovat připravovaný návrh.

Stejně tak základní kritéria pro vymezení relevantních trhů (časové, věcné a prostorové vymezení) zmiňovaná v článku 3 návrhu jsou v souladu s guidelines a především principy soutěžního práva jen částečně, proto navrhuje jejich přeformulování.

- Nekonzistence používaných pojmů

Rovněž tak považujeme za nutné upozornit na skutečnost, že návrh pracuje velmi nahodile s pojmy „definování (příp. vymezení) trhu“ a „analýzy trhu“, přičemž je zřejmé, že se dvě jedná o zcela odlišné fáze procesu směřujícímu k vyhodnocení chování zkoumaného relevantního trhu (přítomnosti efektivní konkurence), tedy nelze zaměňovat principy a metody stanovené komunitárním právem pro fázi definování relevantního trhu a pro fázi analyzování relevantního trhu.

- Kritéria vyhodnocení samostatné tržní síly

Jednotlivá kritéria uvedená v Návrhu se zjevně snaží v maximální možné míře zohlednit kritéria vymezená v Guidelines, pravděpodobně však vlivem nepřesného překladu dochází k vymezení kritérií, jejichž význam je přinejmenším diskutabilní až zavádějící. **Přípomínky k jednotlivým kritériím přikládáme samostatně na následující stránce.**

Jednotlivé konkrétní připomínky k Návrhu a návrhy nových textací přikládáme v připojené tabulce.

Kritéria pro vyhodnocení samostatné významné tržní síly (článek 5 návrhu)

- „tržní podíl“ – navrhuje nahradit formulace „měření tržního podílu“ a „časový rozměr podílu“ dle našeho názoru vhodnější formulací „velikost a vývoj tržního podílu“
- „technické výhody nebo svrchovanost“ – pod tímto kritériem se rozumí situace, kdy určitý podnik nebo podniky disponují na relevantním trhu určitou technologií (spíše než technikou), díky níž může příslušné produkty či služby vyrábět či poskytovat oproti konkurenci efektivněji resp. díky této technologii nabízet „lepší“ produkty či služby (např. s více funkcemi či vlastnostmi). Najít příslušné vyjádření v mateřském jazyce není samozřejmě snadné, přesto vhodnější formulace po toto kritérium by dle našeho názoru tedy byla „využívání výhod plynoucích z exkluzivního vlastnictví některých technologií“
- „úspory z rozsahu“ a „úspory z velikosti“ – jedná se zřejmě o překlad anglických termínů „economies of scale“ a „economies of scope“. Protože v tomto případě se jedná o termíny standardně překládané do češtiny jakožto „úspory z rozsahu“ (economies of scale) a „úspory ze sortimentu“ (economies of scope) navrhuje držet se tomto případě používané české terminologie.
- „ceny a ziskovost“
 - Společnosti Eurotel Praha, spol. s r.o. a T-Mobile Czech Republic a.s.: účel tohoto kritéria pro vyhodnocení samostatné významné tržní síly je nejasný (v tržní ekonomice je cena výrobku či služby výsledkem interakce nabídky s poptávkou, maximalizace zisku je potom jedním ze základních cílů každého podniku), proto navrhuje jeho vypuštění.
 - Společnost Oskar Mobil a.s.: užití tohoto kritéria je oprávněné v případě, že trh je regulován.
- „neexistující nebo slabá kupní síla“ – termín „kupní síla“ není ekvivalentem anglického termínu „countervailing buying power“. Zatímco pod pojmem „kupní síla“ rozumíme v našich podmínkách zejména velikost disponibilního příjmu, kritérium „countervailing buying power“

2/8

vyjadřuje určitou tržní sílu na straně poptávky, tedy schopnost spotřebitele poptávajícího nějaký produkt či službu (zejména díky tomu, že poptává větší množství, respektive že poptává významnou část celkového objemu produktů či služeb určitého podniku) „vynutit“ si na tomto podniku „lepší dodací podmínky“ (např. množstevní slevy, standardně vyšší kvalitu poskytovaných produktů či služeb, vyšší stupeň péče o zákazníka apod.). Z tohoto důvodu se nám zdá vhodnější použít termín „neexistující nebo malá tržní síla na straně poptávky“.

- „závislost účinné hospodářské soutěže na stávajících regulačních opatřeních“ – zcela novátorské kritérium, které ovšem dle našeho názoru není použitelné pro fázi hodnocení samostatné významné tržní síly.

S pozdravem,

Ing. Richard Stonavský
sekretář
Asociace provozovatelů mobilních sítí
Vyskočilova 1442/1b, 140 21 Praha 4
Tel. 603 400 126
Fax: 272 941 926
Email: richard.stonavsky@t-mobile.cz

Návrh opatření obecné povahy č. OOP/1/XX.2005, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly

Č.	ustanovení	původní text	navržený text	odůvodnění
1.	Čl. 1/1	Relevantní trhy elektronických komunikací se vymezují výhledově.	Relevantní trhy elektronických komunikací se vymezují v souladu s principy práva na ochranu hospodářské soutěže.	Viz čl. 24 Guidelines
2.	Čl. 1/2	Při definování relevantního trhu se provádí analýza veškerých dostupných důkazů o chování trhu v minulosti, současnosti, jakož i očekávání z hlediska předvídaného technického nebo hospodářského vývoje za přiměřené časové období ve vazbě na příští přezkoumání trhu.	Při <u>analýzování relevantního trhu provádí Úřad kvalifikované hodnocení budoucího strukturálního vývoje relevantního trhu založené na analýze údajů o chování relevantního trhu v minulosti a současnosti, přičemž bere v úvahu očekávaný nebo předvídatelný vývoj na trhu v přiměřeném časovém období, které zohledňuje specifika relevantního trhu</u>	Viz čl. 20 Guidelines
3.	Čl.1/3	Relevantní trhy definované pro účely regulace relevantních trhů v oboru elektronických komunikací se nedotknou trhů vymezených ve specifických případech podle předpisů v oblasti hospodářské soutěže.	S ohledem na skutečnost, že relevantní trhy pro účely regulace elektronických komunikací budou vymezeny v souladu s principy práva na ochranu hospodářské soutěže, <u>budou ve většině případů odpovídat trhům vymezeným v souladu s právem na ochranu hospodářské soutěže</u>	Viz čl.25 Guidelines

4.	Čl.2	Na základě Doporučení Komise Evropských společenství 2003/311/ES ze dne 11. února 2003 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (dále jen „Doporučení“), Úřad podrobí analýze trhy uvedené v příloze.	Na základě Doporučení Komise Evropských společenství 2003/311/ES ze dne 11. února 2003 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (dále jen „Doporučení“), Úřad podrobí analýze relevantní trhy uvedené v příloze tohoto opatření.	Pouze zpřesnění textu
5.	Čl. 3/1	Při definování jednotlivých relevantních trhů podle článku 2 Úřad přihlédně především ke: <ol style="list-style-type: none"> stanovení časového rámce, kterého se bude týkat definování relevantního trhu a tržních analýz, vymezení produktového trhu, zejména funkční definici služby a činností, stanovení možných náhrad (substitutů) na straně poptávky, posouzení kritéria zastupitelnosti na straně poptávky, vymezení možných poskytovatelů služeb, poskytujících zastupitelné služby, posouzení kritéria zastupitelnosti na straně nabídky, posouzení relevantního trhu z hlediska geografické odlišnosti v poptávce, rozsahu již zřízených sítí, geografické odlišnosti regulačních omezení, geografických rozdílů v cenách. 	<i>Při definování jednotlivých relevantních trhů podle článku 2 Úřad provede:</i> <ol style="list-style-type: none"> <u>časové vymezení relevantního trhu.</u> <u>věcné vymezení relevantního trhu, který tvoří všechny produkty nebo služby, které jsou z pohledu spotřebitelů vzájemně zastupitelné a změníitelné z hlediska jejich vlastností, ceny a zamýšleného užití.</u> <u>územní vymezení relevantního trhu, které představuje území, na němž dotčení podnikatelé vystupují na straně nabídky a poptávky daného produktu nebo služby, přičemž jsou na daném území soutěžní podmínky dostatečně stejné (homogenní) a odlišitelné od soutěžních podmínek na jiném území.</u> 	Formálně: Dosavadní text článku 3 je nutno označit jako odst. 1, protože je nutno vložit nově odst. 2 (viz dále). Věcně: Viz část 2 Guidelines (Market definition) a obecně principy ZoHS

6.	Čl. 3/2		<p><u>Úřad v souladu s Doporučením při definování relevantních trhů posoudí zejména následující kritéria :</u></p> <p>a) <u>přítomnost závažných překážek bránících vstupu na relevantní trh, které mají trvalý charakter.</u></p> <p>b) <u>zda vývoj struktury relevantního trhu nesměřuje v přiměřeném časovém horizontu k rozvoji efektivní konkurence.</u></p> <p>c) <u>zda aplikace platných právních předpisů vydaných v oblasti ochrany hospodářské soutěže není sama o sobě schopna identifikovanou dysfunkci relevantního trhu odstranit.</u></p>	<p>Považujeme za vhodné vložit text navržený v článku 4 odst. 2 do nového článku 3 odst. 2, protože se v souladu s čl. 9 recitálu Doporučení týká explicitně procesu definování relevantních trhů, nikoliv provádění analýzy</p>
7.	Čl. 4/1	<p>Na relevantním trhu definovaném podle článku 3 tohoto opatření provede Úřad analýzu za účelem zjištění, zda jsou trhy efektivně konkurenční.</p>	<p><u>Na relevantním trhu definovaném podle článku 3 tohoto opatření provede Úřad analýzu za účelem zjištění, zda je trh efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním trhem stane.</u></p>	<p>Nutno použít singulár a text zpřesnit.</p>

8.	Čl. 4/2	<p>Úřad v souladu s Doporučením při zpracování tržní analýzy provede:</p> <p>a) zjištění překážek pro vstup na relevantní trh a vývoj hospodářské soutěže na tomto trhu,</p> <p>b) vyhodnocení vývojových trendů relevantního trhu,</p> <p>c) vyhodnocení účinnosti regulačních předpisů v oblasti hospodářské soutěže na relevantním trhu.</p>	<p><u>Pokud výsledkem analýzy relevantního trhu podle odstavce 1 bude zjištěno, že trh není efektivně konkurenční a nelze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním stane. Úřad na základě výsledku analýzy určí postupem v souladu s § 51 zákona o elektronických komunikacích podnik nebo více podniků s významnou tržní silou na daném relevantním trhu.</u></p>	<p>Původní odstavec 2 článku 4 byl přemístěn do článku 3 – viz připomínky 6. shora.</p> <p>Navrhujeme vložení textu, který odpovídá čl. 16 Rámcové směrnice.</p>
9.	Čl. 5/1 a)	<p>Pro vyhodnocení samostatné významné tržní síly použije Úřad zejména tato kritéria:</p> <p>a) Tržní podíl</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. měření tržního podílu, 2. časový rozměr podílu. 	<p><i>Pro vyhodnocení samostatné významné tržní síly použije Úřad zejména tato kritéria:</i></p> <p><i>Tržní podíl</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. velikost a vývoj tržního podílu.</i> 	<p>Navržený text pod bodem 2. nemá oporu v Guidelines, zkoumaný je především chování trhu v čase, což lépe vystihuje navržená formulace.</p>
10.	Čl. 5/1 b)	<p>Kritéria související s podnikem</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. celková velikost podniku, 2. kontrola nad infrastrukturou, která se nese snadno duplikuje, 3. technické výhody nebo svrchovanost, 4. snadný nebo privilegovaný přístup ke kapitálovému trhu nebo finančním zdrojům, 5. rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb, 6. úspory z rozsahu, 7. úspory z velikosti, 8. vertikální integrace, 9. rozvinutost prodejní a distribuční sítě, 10. ceny a ziskovost. 	<p><i>b) Kritéria související s podnikem</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. celková velikost podniku,</i> <i>2. kontrola infrastruktury, kterou nelze snadno duplikovat,</i> <i>3. využívání výhod plynoucích z exkluzivního vlastnictví některých technologií,</i> <i>4. snadný nebo privilegovaný přístup ke kapitálovému trhu nebo finančním zdrojům,</i> <i>5. rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb,</i> <i>6. úspory z rozsahu,</i> <i>7. úspory ze sortimentu,</i> <i>8. vertikální integrace,</i> <i>9. rozvinutost prodejní a distribuční sítě.</i> ----- <i>10. ceny a ziskovost</i> 	<p>Zpřesnění textu</p> <p>ET+TM: Navrhujeme vypustit bod 10 z důvodu nepoužitelnosti jakožto kritéria pro hodnocení samostatné významné tržní síly</p> <p>OM: Navrhujeme ponechat bod 10</p>

11.	Čl. 5/1 d)	<p>d) Kriteria související s konkurencí na relevantním trhu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. neexistující možná konkurence, 2. překážky pro vstup a další rozšiřování, 3. závislost účinné hospodářské soutěže na stávajících regulačních opatřeních. 	<p>d) Kriteria související s konkurencí na relevantním trhu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. neexistující možná konkurence, 2. překážky pro vstup a další rozšiřování, 	<ul style="list-style-type: none"> • Písm. d) bod 3 navrhuje vypustit, dle našeho názoru není použitelné pro hodnocení samostatné významné tržní síly
-----	------------	---	--	--